

Møteinnkalling

Utvalg: **Raet nasjonalparkstyre**
Møtested: Digitalt på teams
Dato: 04.12.2020
Tidspunkt: 08:30

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 98460618. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 47/20	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 48/20	Valg av en representant til å skrive under møteprotokollen sammen med styreleder		
ST 49/20	Orienteringer Referatsak		
RS 23/20	Raet - Canvas Hove - kopi av svar på anmodning om utsatt iverksettelse - aktiviteter 2020		2020/3700
ST 50/20	Bestillingsdialog SNO 2020-2021 v/Arild Pfaff		
ST 51/20	Tiltak 2021 - Søknadsfrist Miljødirektoratet 20.01.21		2020/203
ST 52/20	Økonomi 2020 og budsjett 2021		2020/203
ST 53/20	Klage på avslag om partsrettigheter Bevar Hoveodden UTGÅR - ikke mottatt dokumentasjon		
ST 54/20	Søknad om tiltak på enebolig Lillehei, Vessøyveien 101- Grimstad Kommune- Raet NP		2020/8312
ST 55/20	Søknad om tiltak på sti og brygge Fevikodden- Grimstad kommune- Raet NP		2020/5439
ST 56/20	Eventuelt		
ST 57/20	Tidsbruk - Møtehonorer		

ST 47/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

ST 48/20 Valg av en representant til å skrive under møteprotokollen sammen med styreleder

ST 49/20 Orienteringer

Referatsak

RS 23/20 Raet - Canvas Hove - kopi av svar på anmodning om utsatt iverksettelse - aktiviteter 2020

Naturvernforbundet i Arendal

Trondheim, 30.10.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/9545

Saksbehandler:
Marte Eliasson

Svar på anmodning om utsatt iverksettelse - vedtak om tillatelser til Canvas Hove- Raet nasjonalpark

Det vises til e-post av 14. oktober 2020 vedrørende anmodning om utsatt iverksettelse av Raet nasjonalparkstyre sitt vedtak om tillatelse til aktiviteter i Hovekilen og omegn av 6. mai 2020 for Canvas Hove.

Forvaltningslovens utgangspunkt er at enkeltvedtak kan iverksettes så snart de er truffet. Etter forvaltningsloven § 42 er det åpnet for unntak fra dette utgangspunktet, og underinstansen, klageinstansen eller annet overordnet organ kan etter denne bestemmelsen beslutte at et vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Adgangen til å beslutte utsatt iverksettelse er skjønnsmessig. Ved å beslutte utsatt iverksettelse av et vedtak kan man forhindre at gjennomføringen av vedtaket medfører uopprettelig skade eller tap.

Raet nasjonalparkstyre har vurdert klage fra Naturvernforbundet i møte 9. oktober 2020 hvor det ble konkludert med at klagen ikke tas til følge, men at forhold vedrørende ulovlig lagring av båter i verneområdet skal følges opp. Styret vurderte i møtet også anmodning om utsatt iverksettelse, men besluttet at det ikke er mulig å gi oppsettende virkning på frivillige føringer for uorganisert aktivitet. For den organiserte aktiviteten vil oppsettende virkning være relevant dersom aktivitetene var i et slik omfang at de forringet verneverdiene eller kunne føre til varig skade på disse. Det ble lagt til grunn at slike omstendigheter ikke forelå og oppsettende virkning ble ikke innvilget.

Naturvernforbundet i Arendal har i forkant av Raet nasjonalparkstyre sin beslutning også anmodet Miljødirektoratet om å vurdere utsatt iverksettelse for de aktuelle aktivitetene. Det er i anmodningen vist til at naturvernforbundet ikke ønsker at Canvas Hove etablerer seg før det er vedtatt en reguleringsplan for området. Det vises til at når Canvas Hove driver med aktiviteter også gjennomfører diverse andre tiltak. Det vises til at Canvas Hove det siste året har gjort bygningsmessige tiltak helt nede på stranden og innover 65 m, dvs. i strandsonen. De har også "forbedret" stranden ved å pumpe opp sand fra bunnen nær en

ålegraseng. Bortsett fra at nasjonalparkstyret har gitt tillatelse til mudring, sandpåfylling, og rampe er ingen av tiltakene omsøkt og gitt tillatelse til. Naturvernforbundet viser i tillegg til at Canvas Hove det første året med drift, etablerte vann- og avløp i sine nye hytter uten å søke først. Disse anleggene er det i ettertid gitt midlertidig dispensasjon for fram til reguleringsplanen er godkjent. Reguleringsplanen er ventet å komme på høring i løpet av høsten. Naturvernforbundet anfører at campingområdet bør bli en del av Raet nasjonalpark fordi belastningen på naturen på Hoveodden allerede i dag er for stor.

Miljødirektoratet vil ta stilling til om det er aktuelt å gi utsatt iverksettelse på de tiltak/aktiviteter det er gitt tillatelse til i nasjonalparkstyret sitt vedtak av 6. mai 2020. Her er det gitt en femårig tillatelse til organiserte aktiviteter i medhold av verneforskriften for Raet nasjonalpark § 7, femte og sjette ledd. Det er gitt tillatelse til blant annet:

- Bruk av seilbrett, havkajak, SUP, dykking med og uten elektrisk vannskuter, fridykking, kanopadling og jolleseiling.

Utsatt iverksettelse vil som det er pekt på innledningsvis som utgangspunkt være formålstjenlig i de tilfeller et vedtak vil kunne føre til uopprettelige skader eller tap. Av saken går det frem at Canvas Hove tilbyr et overnattings- og aktivitetstilbud på Hoveodden, og at det i forbindelse med dette er søkt om blant annet å gjennomføre organiserte aktiviteter i Raet nasjonalpark i form av organiserte grupper og kurs, samt utleie av utstyr som deltakere bruker på egen hånd. Direktoratet forstår det slik at anmodningen fra Naturvernforbundet i hovedsak skyldes ønsket om at Canvas Hove ikke etablerer seg på Hovedodden før det er vedtatt en reguleringsplan for området, men at det i tillegg anmodes om at aktiviteter som tilbys i nasjonalparken gis utsatt iverksettelse. Hvorvidt Canvas Hove får etablert seg på Hoveodden omhandler i hovedsak forhold utenfor nasjonalparken. Mange av de aktivitetene Canvas Hove tilbyr finner imidlertid sted innenfor nasjonalparken.

Formålet med nasjonalparken er jf. verneforskriften § 1 å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. kart.

I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ferdsel og friluftsliv er regulert i verneforskriftens § 7. Her går det i femte ledd frem at det kun er organisert ferdsel som har potensiale til å skade naturmiljøet som er søknadspliktig. Hvilke aktiviteter som er søknadspliktige beror derfor på en konkret vurdering av den enkelte aktivitet vurdert opp mot verneverdiene i nasjonalparken.

Av opplysningene i saken går det frem at aktiviteter på vannflaten på ulike måter vil kunne forstyrre fuglelivet. Omstendigheter som vil kunne påvirke verneverdiene er blant annet fart, tidsrommet for aktivitetene, og områder aktivitetene skal foregå. For å avbøte eventuelle uheldige konsekvenser av aktivitetene har nasjonalparkstyret stilt flere vilkår både med hensyn til avstand fra hekkekolonier og flokker av fugl på vannflaten, aktuelle områder og tidspunkt for gjennomføring av de ulike aktivitetene, lokalitet for utsetting og ilandstigning, om at det gis informasjon om nasjonalparken og verneverdiene til brukerne/kunder, og innsending av rapport om gjennomførte aktiviteter i ettertid, mm.

Området er godt kartlagt og undersøkt gjennom flere hundre registreringer i artskart, naturtyperegistreringer og sårbarhetskartlegging i Hovekilen (NINA, 2019). Hovekilen er mye besøkt og den samlede belastningen av aktiviteter er omfattende.

Nasjonalparkstyret har pekt på at oppsettende virkning for den organiserte virksomheten vil være relevant dersom aktivitetene var av et slik omfang at de forringet verneverdiene, eller kunne føre til varig skade på disse. Det er lagt til grunn at belastningen fra omsøkte aktiviteter på økosystemet er begrenset dersom det stilles målrettede vilkår for å redusere forstyrrelsen på dyrelivet. Nasjonalparkstyret har konkludert med at slike omstendigheter ikke foreligger, og oppsettende virkning ble derfor ikke innvilget. Direktoratet er på samme måte som nasjonalparkstyrets av den oppfatning at gjennomføring av de omsøkte aktivitetene på de vilkår som er stilt i tillatelsen ikke er av et slikt omfang at det vil forringe verneverdiene, eller føre til varig skade på disse. Høysesongen for de aktuelle aktivitetene er over for denne sesongen, og klagesaken vil trolig være avgjort før ny sesong kommer i gang. Direktoratet konkluderer på bakgrunn av dette med at det ikke vil beslutte utsatt iverksettelse for det aktuelle vedtaket i medhold av forvaltningsloven § 42.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Trond Flydal
seksjonsleder

Marte Eliasson
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Nasjonalparkstyret for Raet

Fylkesmannen i Agder, Postboks 788 Stoa

4809 ARENDAL

Fra: post@miljodir.no[post@miljodir.no]

Sendt: 2. nov 2020 07:28:22

Til: Postmottak FMAG

Tittel: Oversendelse av kopi av brev fra Miljødirektoratet (Transmission of copy of letter)

Vår ref 2020/13981

Vedlagt følger kopi av brev fra Miljødirektoratet. Brevet sendes elektronisk uten underskrift og skal betraktes som et originalt dokument. Papirdokument vil ikke bli ettersendt.

Vi ber om at offisielle svar og henvendelser til Miljødirektoratet gjøres til post@miljodir.no

Attached is a copy of a letter from the Norwegian Environment Agency. The letter is sent electronically without a signature and should be considered as an original document. Paper documents will not be forwarded.

If you have official responses and inquiries, please send it to the Norwegian Environment Agency post@miljodir.no

Vennlig hilsen

Marte Eliasson | seniorrådgiver

e-post: marte.eliasson@miljodir.no

ST 50/20 Bestillingsdialog SNO 2020-2021 v/Arild Pfaff

Arkivsaksnr: 2020/203-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 26.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	51/20	04.12.2020

Tiltak 2021 - Søknadsfrist Miljødirektoratet 20.01.21

Forvalters innstilling

Forvalter ber styret prioritere tiltak og vedta en prioritert liste til søknadsinnsending 10.1.21.

Tiltak 2020

Fargekoder angir prioritering vedtatt på styremøtet i 25.3.2020.

1.pri Grønn

2.pri Blå

Type tiltak	Beskrivelse	Beløp	Status
Beiting og lyngbrenning	Gjerder til småfe/storfe	100000	Ikke utbetalt 2020
Uttak av introduserte arter	Oppdrag i verneområdet generelt mot fremmede planter som rynkerose, berberis, platanlønn, buskfuru, sitka m.m.	200000	Utført med rammeavtale GH og kontrakt OH
Uttak av introduserte arter	Utgifter til feller og jegere SNO	150000	Utført i regi av SNO
Skjøtsel av (tre) vegetasjon	Skjøtsel av kulturlandskap i verneområdene i tråd med forvaltningsplaner	250000	Oppstart Spornes oktober 2020 Utført ellers
Skjøtsel av (tre) vegetasjon	Tromlingene – fjerne einer og trær med gravemaskin – fortsettelse	500000	Utført *

Beiting og lyngbrenning	Kystlynghei brenning og beiting	250 000	Utført
Restaurering	Hasleøya og Ruagerkilen åpnes opp, bekk/elv, fjerne fyllmasser	1000000	Utført
Slått	Ruagerkilen m.m	20000	Utført**
Skjøtsel av (tre) vegetasjon	Diverse	300000	Omdisponert til Tromlingene
Vaodden hytteruin?			
Fjerne Lekter Røddøya?			
Steingjerder?			
Sandpåfylling?			

* På grunn av en misforståelse så har arbeidet på Tromlingene blitt utført også i 2020 etter at tildelingen på 500 000 kr fra 2019 var brukt opp. Det ble fakturert 355 895 kr til dette, slik at total kostnad er 855 895 kr

** Ragg har slått deler av området to ganger og utført merarbeid ifm utlegging av frøhøy til restaurering av kantsone langs kanalen.

Type tiltak	Beskrivelse	Beløp	Status
Informasjon	Kartbrosjyre geologi	100000	Bestilt NGU, ikke mottatt
Informasjon	Felthåndbok	?	Ikke prioritert
Informasjon	Brosjyre Raet NP	25000	Ikke prioritert
Innfallsport Hasseltangen	Informasjonstiltak og utarbeidelse av plassen mot Haslebukta	500000	Ikke prioritert
Innfallsport Valøyene	Liten servicebrygge og merking av sti til Hesnes merke	100000	Ikke prioritert
Innfallsport Spornes	Toalett, renovasjon, informasjon og ev sitteplasser	2000000	Ikke prioritert
Innfallsport Merdø	Informasjon	300000	Delvis utført
Innfallsport Gjeving	Informasjonstiltak, portal, inkl Lyngør skilting.	300000	Delvis utført
Innfallsport Dømmesmoen	Merking av sti og informasjonstiltak	200000	Ikke prioritert
Utarbeidelse og utsetting av adferdsregler			Utført
Utarbeidelse av skilt diverse			Utført

Foreslåtte tiltak 2021

Her må styret prioritere. Erfaring tilsier at vi får ca ½ av omsøkte midler tiltak (2,3 mill tildelt i 2020 – søkte om 5 mill)

Type tiltak	Beskrivelse	Beløp	Prioritet
Informasjon	Kartbrosjyre geologi	100 000	
Informasjon: Prosjektering av innfallsporter	Inngå rammeavtale med forprosjektering – hvilke områder bør prioriteres?	500 000	
Informasjon: Produksjon og utsetting av skiltstativ med skilt	Skilt er klare, mangler stativ	500 000	
Informasjon	Brosjyre Raet NP	25 000	
Restaurering Haslebukta	Bro eller rør? 1,5mill vs 0,5 mill Prosjektering og utlysning av oppdrag.	0,5 -1,5 mill	
Tilrettelegging	Alternative bålpanner Spornes m.flere	50 000	
Skjøtsel av (tre) vegetasjon Spornes skjøtsel + gjerder	Oppsett av gjerder rundt fase 1+2. Beitedyr, tilsyn og rydding	450 000	
Uttak av introduserte arter	Pågående prosjekt med Mink i regi av SNO som bør videreføres	150 000	
Beiting og lyngbrenning	Gjerder til småfe/storfe	100 000	
Uttak av introduserte arter	Oppdrag i verneområdet generelt mot fremmede planter som rynkerose, berberis, platanlønn, buskfuru, sitka m.m.	350 000	
Skjøtsel av (tre) vegetasjon	Skjøtsel av kulturlandskap i verneområdene i tråd med forvaltningsplaner	250000	
Skjøtsel av (tre) vegetasjon	Tromlingene - fjerne resterende einer og trær med gravemaskin og brenning.	200 000	
Beiting og lyngbrenning	Kystlynghei brenning og beiting	250 000	
Slått	Ruagerkilen m.m	20 000	
Skjøtsel av (tre) vegetasjon	Diverse. Jerken, Merdø, Torungene m.fl	300 000	
Restaurering	Vaodden hytteruin	?	
Rydding	Fjerne Lekter Rødøya	?	
Restaurering	Steingjerder		
		Ca 4,7 mill	

Arkivsaksnr: 2020/203-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 26.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	52/20	04.12.2020

Økonomi 2020 og budsjett 2021

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde godkjenner regnskap for 2020 i prosjektene M1709 Tiltaksmidler, M1710 Drift av styret, Forvaltningsplan/Besøksstrategi M1805 og M2013 Mulighetsstudie i Raet NP

Videre godkjennes budsjett for 2021 i prosjektene M1709, M1710 og M1805.

Nasjonalparkstyret ber forvalter søke om midler fra Miljødirektoratet i henhold til budsjett for M1709 Tiltaksmidler.

Nasjonalparkstyret ber forvalter søke midler fra Miljødirektoratet i henhold til budsjett for M1710 Drift av styret.

Nasjonalparkstyret ber forvalter søke om midler fra Miljødirektoratet i henhold til budsjett for M1805 Forvaltningsplan/Besøksstrategi

M1709 Tiltaksmidler

Bilagsoversikt 2020

Bilagsdato	Tekst	Betalt til (T)	Beløp
11.12.2019	Merdø- skjøtselstiltak 2019	Merdø Kro Trond Helle	75 000,00
12.12.2019	Transp av slått-avfall Ruagerkilen	Helge Gustafson Transport	7 850,00
26.02.2020	Faktura frakt av maskiner til Tromlingene 2019,	Mur-og Skjærgårdstjenester AS	8 055,20
26.02.2020	Oveland Utemiljø. 1.fak Hasseltangen restaurering	Oveland Utemiljø AS	400 000,00
21.04.2020	Oveland Utemiljø- Hasseltangen	Oveland Utemiljø AS	600 000,00
14.05.2020	Slått Ruager Ragg	RAGG AS	40 000,00
14.05.2020	Kysttlynghei Ragg	RAGG AS	250 000,00
27.05.2020	Hoves Venner Flangeborgbekken 2019	Hoves Venner	7 325,00
01.07.2020	SOME + plakater tekst	Øivind Berg	66 950,00
04.07.2020	SSR design plakater Piktogram adferd	Sør Stangebye Reklamebyrå AS	8 815,00
04.07.2020	SSR design plakater Kilsund	Sør Stangebye Reklamebyrå AS	4 673,00
04.07.2020	SSR design Spornes Hove	Sør Stangebye Reklamebyrå AS	23 122,00
04.07.2020	SSR design Hasseltangen	Sør Stangebye Reklamebyrå AS	23 711,00
04.07.2020	SSR Plakater Lyngør- Gjeving	Sør Stangebye Reklamebyrå AS	20 472,00
04.07.2020	SSR design plakater Merdø	Sør Stangebye Reklamebyrå AS	19 763,00
18.08.2020	Ryddetokt Boy Leslie 6 uker 2020	Foreningen Seilkutter Boy Leslie	50 000,00
19.08.2020	Videresent faktura- oversettelse og foto plakater	Øivind Berg	6 000,00
18.08.2020	Henting av maskin på Tromlingene Per Holt	Mur-og Skjærgårdstjenester AS	9 055,20
15.09.2020	Grunde Høgberget kontrakt 2020	Skogpleieren, Grunde Høgberget HOLT-MASKINGRAVING	69 085,50
21.09.2020	Tromlingene Per Holt 2020	OG HOGST	355 895,00
31.08.2020	Container 20 m3 Green Pils 2	Midtstøl Transport AS	10 296,00
30.09.2020	Rydding Moltemye St Torungen. DNT overnatting	Aust-Agder Turistforening	4 113,21
01.10.2020	Moltemyr skole transport Torungen	MS Torungen AS	13 743,40
01.10.2020	Rydding Persnes- Håkon Holt 2020	Håkon Holt Alve Skogpleieren, Grunde	23 924,80
04.10.2020	Grunde Høgberget kontrakt skjøtsel	Høgberget	66 376,60
	Spornes skjøtselsplan	Skagerak trepleie AS	57 800,00
	Skjøtsel Jerken m.fl	Kristen Gauperaa	50 000
			2 272 025,91

Forenklet oversikt

Tiltak	Utfører	Beløp
Restaurering Hasseltangen	Oveland Utemiljø AS	1 000 000,00
Plakater, innhold og produksjon	Div	173 506,00
Kystlynghei	Ragg AS	250 000,00
Fremmede arter (planter)	Div	135 462,10
Skjøtsel av (tre) vegetasjon	Div	199 066,81
Skjøtsel av (tre) vegetasjon Tromlingene	Per Holt	355 895,00
Diverse rydding søppel osv	Div	60 296,00
Slått Ruager	Ragg AS	40 000,00
Spornes skjøtsel	Skagerak trepleie AS	57 800,00
Sum		2 272 025,91

Tildeling 2,3 mill kr + 150 000 kr til mink (tildelt SNO).

Rest= 37 075 kr

M1710 – Drift av styret

Bilagsoversikt 2020 med detaljer fra utvalgte konti

Bilagsdato	Konto	Tekst	Betalt til (T)	Beløp
	5300	Styre, råd og utvalg		40 018,70
	5330	Honorarer		34 941,00
	5400	Arbeidsgiveravgift		10 619,42
30.12.2019	6780	Drift av hjemmeside SSR	Sør Stangebye Reklamebyrå AS	3 863,00
27.04.2020	6780	Bidrag til treteiner Raet NP	Green-Bay AS	50 000,00
20.05.2020	6780	Restbetaling NIBIO skjotselsplan Spornes	NIBIO-Norsk institutt for bioøkonomi Jeppe Jul Nielsen ; Jul-Nielsen	75 000,00
08.06.2020	6780	takst båt Asperholmen J J Nielsen	Trebåtservice	5 068,80
24.06.2020	6780	Foto Ø Paulsen Raet NP Møtemat Morgenfugl	Øystein Paulsen	9 000,00
14.09.2020	6780	Brukerutvalg UU	Morgenfugl AS	1 426,00
02.11.2020	6780	Plakater Spornes- tiltak	ATL Grafisk AS	1 750,40
	6780	Kjøp av fremmede tjenester SUM		146 108,20
11.09.2020	6820	Plakater Glass Hove	ATL Grafisk AS	300,00
	6820	Trykksaker/bøker SUM		300,00
30.06.2020	6830	Annonse Geita	Geita.no-Esben Holm Eskelund	5 000,00
	6830	Annonser SUM		5 000,00
17.02.2020	6860	Møtemat i kantina, Ang båtvrak asperholmen	Agder fylkeskommune-ocr konto	372,00
19.03.2020	6860	Avlyst møte Strand Hotell Fevik	Strand Hotel Fevik AS	6 300,00
29.09.2020	6860	Kaffe til møte i AKU	Agder fylkeskommune-ocr konto	115,00
13.10.2020	6860	Styreopplæring 21.9.20	Larvik Kulturhus	
13.10.2020	6860	Lokale Bølgen Larvik	Bølgen KF	1 380,00
13.10.2020	6860	Styreopplæring 21.09.20	Larvik Kulturhus	
		servering	Bølgen KF	2 374,00
09.11.2020	6860	Møtemat kantina Fylkeshuset	Agder fylkeskommune-ocr konto	558,00
	6860	Møter eksterne SUM		11 099,00
08.06.2020	6861	Styremøte 29.11.19 Arendal Herregård	Arendal Resort Drift AS (Arendal Herregaard)	7 569,00
	6861	Møter Interne SUM		7 569,00
	7100	Bilgodtgjørelse, oppgavepliktig		3 480,10
	7132	Reisegodtgjørelse, ikke oppgavepliktig		306,40
13.03.2020	7410	Blomster begravelse Otto Bugge	Conradi Begravelsesbyrå AS	1 000,00
	7410	Gaver SUM		1 000,00
				260
				441,82

Forenklet oversikt

Konto	Beskrivelse	Forbruk	Rest
		0	280 000
5300	Styrer, råd og utvalg	40 018,70	-40 018,70
5330	Honorarer	34 941,00	-34 941,00
5400	Arbeidsgiveravgift	10 619,42	-10 619,42
6820	Trykksaker/Bøker	300,00	-300,00
6780	Kjøp av andre fremmede tjenester	146 108,20	-146 108,20
6830	Annonse	5 000,00	-5 000,00
6860	Møter eksterne	11 099,00	-11 099,00
6861	Møter interne	7 569,00	-7 569,00
7100	Bilgodtgjørelse, oppgavepliktig	3 480,10	-3 480,10
7132	Reisekostnad, ikke oppgavepliktig	306,40	-306,40
7410	Gaver (eksterne forelesere og lignende)	1 000,00	-1 000,00
	SUM	260441,82	19558,18

Møtehonorer og reiseutgifter mangler for enkelte styremedlemmer

Tildeling 280 000 kr

Rest = 19 558 kr

M1805 Forvaltningsplan

Omdisponert etter avtale med Miljødirektoratet
Bilagsoversikt 2020 med detaljer fra utvalgte konti

Bilagsdato	Konto	Ansatt - navn (T)	Tekst	Betalt til (T)	Beløp
	5330	Honorarer			17 200,00
	5400	Arbeidsgiveravgift			2 464,46
18.09.2020	6780		Plakater adferdsregler	Sør Stangebye Reklamebyrå AS	17 680,00
23.10.2020	6780		Skjøtsel Ove Hetland 2020	Ove Hetland	34 760,00
27.10.2020	6780		Grunde Høgberget Skjøtsel 2020	Skogpleieren, Grunde Høgberget	74 738,40
			Skjøtsel Jerken	Dag Pettersen	49 000,00
	6780	Sum diverse			176 178,40
	7100	Bilgodtgjørelse			2 238,75
	7132	Reisekostnad			124,00
					198 205,61

Forenklet oversikt

Konto	Beskrivelse	Forbruk	Rest
		0	200 000
5330	Honorarer	17 200,00	-17 200,00
5400	Arbeidsgiveravgift	2 464,46	-2 464,46
6780	Kjøp av andre fremmede tjenester	176 178,40	-176 178,40
7100	Bilgodtgjørelse, oppgavepliktig	2 238,75	-2 238,75
7132	Reisekostnad, ikke oppgavepliktig	124,00	-124,00
	SUM	198205,61	1794,39

Tildeling 200 000 kr

Rest = 1794 kr

M2013 – Mulighetsstudie for universell utforming i Raet NP

Bilagsoversikt 2020

Bilagsdato	Konto	Tekst	Betalt til (T)	Beløp
	3430	Overføring fra Agder FK		-300 000,00
02.09.2020	6780	mp. b. 7203661 lev. 12130 Feste Sør AS nytt prosj.		22 166,30
02.09.2020	6780	Omp. b. 7204213 lev 12130 Feste Sør nytt prosj.		31 127,20
02.09.2020	6780	Omp. b. 7204885 lev. 12130 Feste Sør AS Nytt prosjekt		55 087,91
02.09.2020	6780	Omp. b. 7205305 lev. 12130 Feste Sør AS Nytt prosj.		44 167,50
02.09.2020	6780	Omp. b. 7204562 Lev. 12130 Feste Sør AS Nyt prosjekt		71 760,00
02.09.2020	6780	Omp. b. 7205814Feste Sør AS Lev. 12130 Nytt prosjekt		21 320,00
31.08.2020	6780	Feste Sør; Mulighets-studie UU	Feste Sør AS	63 440,00
30.09.2020	6780	Feste sør sluttrapport	Feste Sør AS	7 126,60
	6780			316 195,51
02.09.2020	6860	Omp. b. 7204946 Lev. 9821 Hjemme hos Wenche AS - Nytt prosjekt		3 968,00
02.09.2020	6860	Omp. b. 7205815 Canvas Hove AS - Nytt prosjekt		1 415,09
02.09.2020	6860	Omp. b. 7205815 Canvas Hove AS - Nytt prosjekt		300,00
	6860			5 683,09
		(Overforbruk)		21 878,60

Forenklet oversikt

Konto	Beskrivelse	Forbruk	Rest
6780	Kjøp av andre fremmede tjenester	316 195,51	-316 195,51
6860	Møter eksterne	5 683,09	-5 683,09
3430	Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	-300 000,00	300 000,00
	SUM	21 878,60	-21 878,60

Overforbruk på 21 878 dekkes inn ved overføring av utgift til M1709 Tiltak

M2014 – Besøkssentre i Raet NP

Budsjett og utbetaling til Besøkssentre og Nasjonalpark-/Vitensenter er i prosess. Rapport godkjent fra Grimstad og Tvedestrand.

Har fått utbetalt tildeling fra Agder FK (1,4 mill). Har hittil mottatt faktura fra Tvedestrand.

Forenklet oversikt

Konto	Konto (T)	Forbruk	Rest
6780	Kjøp av andre fremmede tjenester	520 000,00	-520 000,00
3231	Inntekter av oppdrag, utenfor avgiftsområdet	-1 400 000,00	1 400 000,00
	SUM	-880 000,00	880 000,00

Budsjett 2021

M1709 Tiltak	Beløp
Søkes om i prioritert rekkefølge jf sak Tiltak 2021	
SUM	4,7 mill ?

Konto	M1710 Drift av styret	Forbruk 2020	Budsjett 2021
5300	Styrer, råd og utvalg	40 018	50 000
5330	Honorarer	34 941	50 000
5400	Arbeidsgiveravgift	10 619	15 000
6510	Verktøy og lignende	0	2 000
6820	Trykksaker/Bøker	300	2 000
6780	Kjøp av andre fremmede tjenester	146 108	50 000
6860	Møter eksterne	5 000	80 000
7100	Bilgodtgjørelse, oppgavepliktig	11 099	20 000
7132	Reisekostnad, ikke oppgavepliktig	7 569	15 000
7410	Gaver (eksterne forelesere og lignende)	3 480	2000
	SUM	259435	286 000, 00

M1805 Forvaltningsplan	Beløp
Planarbeid bevaringsmål	200 000
Forvaltningsplan	200 000
SUM	200 000

**ST 53/20 Klage på avslag om partsrettigheter Bevar Hoveodden UTGÅR -
ikke mottatt dokumentasjon**

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	54/20	04.12.2020

Søknad om tiltak på enebolig Lillehei, Sømsveien 101- Grimstad Kommune- Raet NP

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir tillatelse til deler av omsøkte tiltak på Vessøyveien 101 gnr 57/bnr 45 i Søm LVO med hjemmel i verneforskriften § 3 til helene H Kristensen. Det gis tillatelse til tilbygg, garasje og påkobling til offentlig VA-anlegg. Det gis ikke tillatelse til markterrasse.

Tillatelsene er gitt med følgende vilkår:

- Tegninger skal innsendes forvalter for godkjenning før iverksettelse. Tegninger skal vise fasadeendringer og enebolig + garasje i landskapet.
- Tilbygg skal være på maksimalt 38 m2 slik at totalt FBA på enebolig er 201 m2.
- Tilbygget skal være på allerede støpt platting på nordsiden jf kart i saksfremlegg.
- Garasje skal være på inntil 50 m2 og settes opp innfelt i skråning sør for enebolig jf kart i saksfremlegg.
- Det tillates graving innenfor opparbeidet tomt for å få egnet plassering av garasje og tilpasse tomt til ny bygningsmasse.
- Stedengen masse skal benyttes ved behov for utfylling mellom bygningsmasse.
- Forvillerte fremmede arter skal fjernes ved gjennomføring av tiltakene.
- VA-tilkobling skal være innenfor opparbeidet tomt på enebolig og legges frostfritt under dyrket mark til påkoblingspunkt ved Vessøyveien 95. Påkobling mot offentlig anlegg skal fortrinnsvis være utenfor verneområdet.
- Tiltaket på sti skal være igangsatt senest tre år fra denne dispensasjonen ble gitt.

Tiltaket kan kreve behandling etter annet lovverk.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Helene Holst Kristensen søker om flere tiltak på enebolig på Gnr 57 Bnr 45 i Grimstad kommune. Eneboligen ligger i Søm Landskapsvernområde med adresse Vessøyveien 101, 4870 Grimstad.

Søknaden oppgir følgende areal på eiendommen:

Tomt 1566 m²

Eksisterende FBA:

165 m² Enebolig

36 m² støpt platting

201 m² totalt

Kristensen søker om utvidelse av enebolig, etablering av garasje (eget bygg) og terrasse med følgende mål:

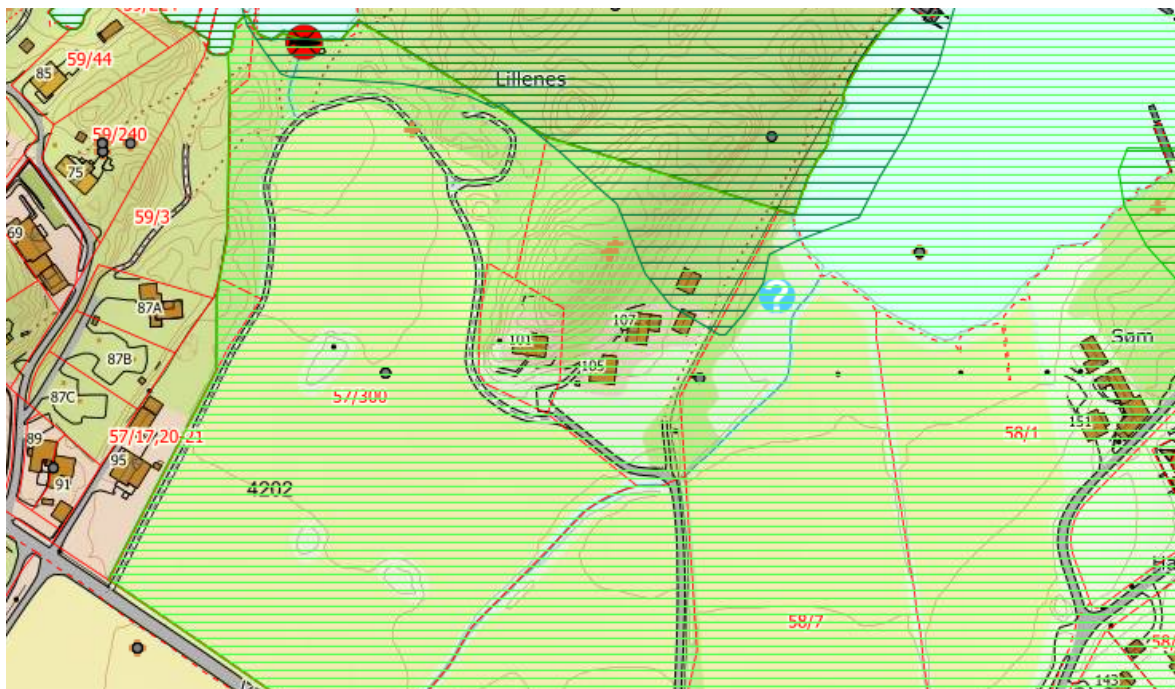
- 201 m² Enebolig (økt med 36 m², omfatter 28 m² tilbygg og 8 m² overbygd parti) på areal med støpt platting i nord). Dette er korrigerte tall etter tlf samtale med Kristensen 25.11.20 ettersom søknaden var varierende på dette punktet.
- 49,8 m² garasje – nytt bygg sør for enebolig mot vei.
- 40 m² terrasse i nord utenfor tilbygg (tidligere hage/plen, nå til dels gjengrodd).
- Påkobling offentlig VA-anlegg

Huset fra 1977 har vært lite vedlikeholdt i flere år og fremstår som i behov for restaurering for å være beboelig. Huset er skilt ut fra familiegården (57/4) hvor Kristensens far eier og driver landbruksvirksomhet, også i verneområdet.

Kristensen søker også om fasadeendringer og tilkobling til offentlig kloakk. Nærmeste påkoblingspunkt er i nord mot Vessøyveien 95 mfl. Tiltaket søkes utført med rørlegging frostfritt under dyrket mark (57/3).

Forvalter var på befaring på eiendommen sommeren 2020 sammen med eier og Grimstad kommune byggesak.

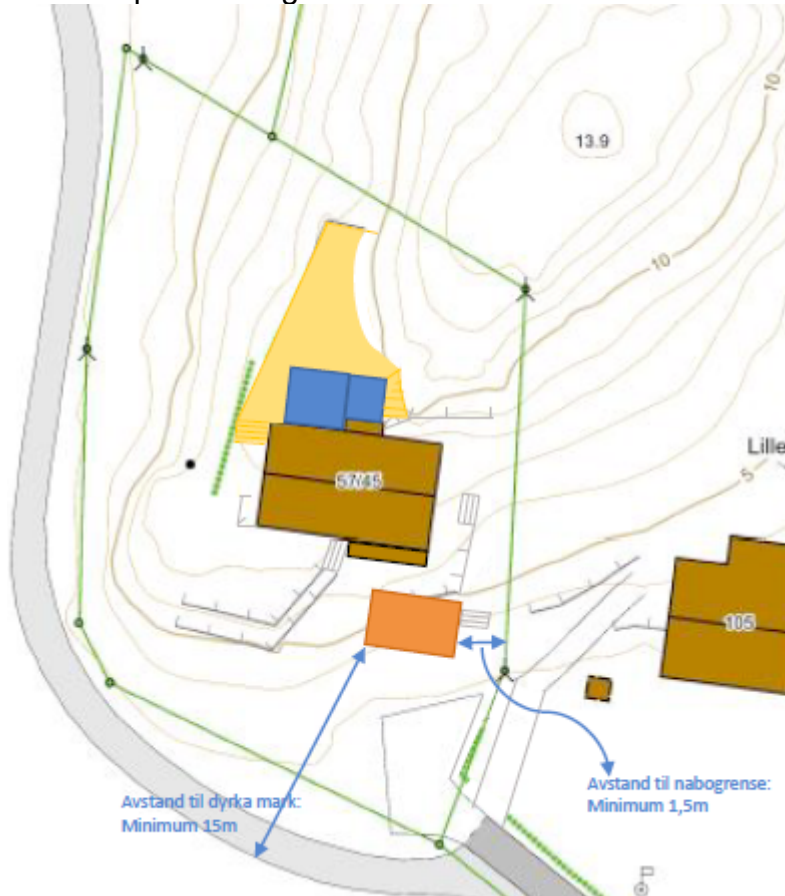
Kart over området – Søm LVO med lysegrønn farge og Raet NP med mellomgrønn farge. Lillenes-Gokart naturtypelokalitet med med lågurt eikeskog inntegnet med mørkegrønn.

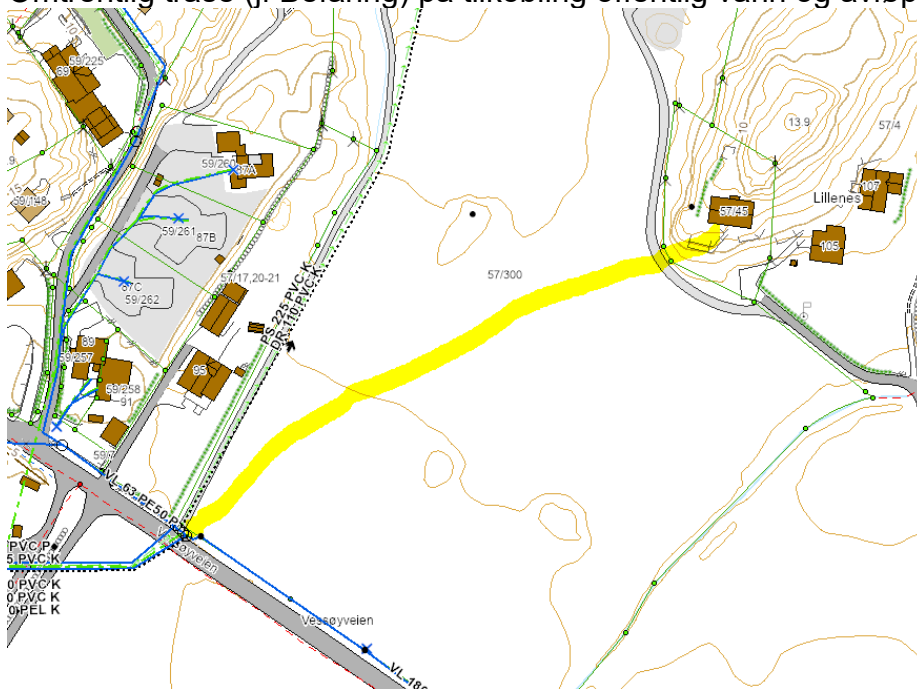
Plankart på enebolig før tiltak:

Plankart på enebolig med omsøkte tiltak:

Omtrentlig trase (jf Befaring) på tilkobling offentlig vann og avløp:

Fasaden på enebolig

Bakside hvor det søkes om tilbygg og ny terrasse:

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Søm landskapsvernområde (LVO) ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Søm landskapsvernområde, Grimstad kommune, Aust-Agder*, heretter kalt verneforskriften. Formålet med Søm LVO fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med Søm landskapsvernområde er å ta vare på et særegent natur- og kulturlandskap for denne delen av Skagerrakkysten med kvartærgeologiske forekomster og den varmekjære floraen som preger landskapet.

§ 3. Vern mot inngrep i landskapet

I et landskapsvernområde må det ikke settes i verk tiltak som kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig. Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles innenfor rammen av første punktum. Nye tiltak skal tilpasses landskapet. Det skal legges vekt på den samlede virkningen av tiltak i området.

Med de unntak som følger av tredje og fjerde ledd er det forbud mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets særpreg eller karakter herunder vegbygging, oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger, (...) graving, påfylling av masse, sprenging, boring, uttak og fjerning av større stein og blokker, (...) o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.

Bestemmelsene i første og annet ledd er ikke til hinder for:

- a) *Vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.*
- c) *Vedlikehold av eksisterende veier i samsvar med tilstand på vernetidspunktet, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- a) *Ombygging av, og mindre utvidelser av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*

Ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.

I utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde av 16.12.17 er tiltak på fritidsboliger gjort detaljert rede for, men eneboliger og landbrukseiendommer er ikke gitt noen tilsvarende føringer. Følgene retningslinjer er gitt:

Boligeiendommer

Det er ingen boliger i nasjonalparken eller i HLVO. I SLVO er situasjonen i forhold til samlet belastning mer oversiktlig. Det er registrert 12 boliger, og vurderinger rundt samlet belastning vil gjøres fra sak til sak sammen med vurderingene av tiltaket opp mot verneforskriften. Spesifikke retningslinjer for boligeiendommer er:

- Maks 1 stk. garasje pr. eiendom.
- Antall byggenheter pr. eiendom skal holdes på et minimum

For tilsvarende saker har man hatt som praksis å tillate et frittstående bygg (anneks/garasje) og/eller ca 10 % økning av FBA til enebolig. Vedtak i sak 2014/3163 på eiendom med Gnr/Bnr 58/3 er benyttet som veiledende.

Eiendommen er en enebolig i Søm LVO og faller dermed inn under forhold omtalt i verneforskriften §3 fjerde ledd a.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fattar vedtak om dispensasjon etter verneforskriften.

Vurdering

Eneboligen har et FBA på totalt 201 m² hvorav 165 m² er bygningmasse og 36 m² er støpt platting. Utvidelse av enebolig er lagt til allerede nedbygd areal på platting slik at man totalt sett vil øke boligen til 201 m². Av dette er 193 m² enebolig og 8 m² overbygd inngangsparti. Totalt vil FBA utgjøre 201 m². Det vil ikke være noen økning av FBA i dette tiltaket og søknaden omhandler dermed en omgjøring av eksisterende FBA. Det er praksis for å tillate dette i verneområdet dersom landskapsbildet og andre verneverdier er godt ivaretatt. Det er ingen friluftsinnteresser som blir berørt av tiltaket.

Det er videre søkt om terrasse på 40 m² nord for enebolig. Arealet er i dag en noe gjengrodd plen med enkelte blomster og fremmede planter. En treplatting på 40 m² vil øke FBA til 240 m² og langt mer enn de 10 % som er veiledende i andre tilsvarende saker i området. Ut ifra et nedbyggingsperspektiv er det negativt med så stor økning i FBA og forvalter vurderer at dette må veies opp mot tiltaket med garasje ettersom det vanskelig kan forsvares å gi tillatelse til begge tiltak. Garasjen anses å være mer nødvendig enn markterrasse, og garasjen er skissert å ha et uteområde på taket under befaring. Uteområdet i nord har dessuten et preg av naturtomt og vil være mulig å benytte uten tyngre inngrep etter forvalters vurdering.

Garasje er spesifisert i retningslinjene hvor det er angitt at det skal være maks en stk garasje per eiendom. Det er ikke gitt føringer for garasje eller tilsvarende tilbygg utover at de skal være med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Den omsøkte garasjen er en dobbel garasje og er forsøkt tilpasset landskapet ved å bygge den «inn» i skråning foran enebolig. Den vil på den måten også virke mindre forstyrrende på friluftsliv. Det er ikke presisert om garasjer skal likestilles med tilbygg eller behandles separat, men det er begrenset med eneboliger i Søm LVO (12 stk). Trusselen mot verneverdiene er blant annet gradvis nedbygging og en presens for flere tiltak på øvrige tilsvarende eiendommer. En gjennomgang viser at alle andre eneboliger i Søm LVO har garasje eller tilsvarende frittstående bygg på sine eiendommer, så muligheten for presedens til videre nedbygging bortfaller dermed. Det er dermed kun påvirkningen på den aktuelle eiendommen som er relevant å vurdere.

Eneboligen skal fornye fasade, og det er ikke fremlagt skisser som viser hvordan dette er tenkt utført. Det er heller ikke lagt frem skisser over tilbygg og garasje. Det er dermed vanskelig å vurdere konkret hvordan dette vil påvirke landskapet og om det er i samsvar med lokal byggeskikk. På befaring fremgikk det at eier ønsker å bevare opprinnelig bygg, men bytte kledning, etterisolere og bytte vinduer. Noen nye vinduer ønsker man å sette inn. Tilbygg skal følge eksisterende takkonstruksjoner og være i samme byggestil som enebolig. Garasjen bygges med flatt tak som kan benyttes som uteområde. Eier regner med at garasjen vil bli støpt i betong.

Ettersom det er vanskelig å ta stilling til byggeskikk og landskap, foreslår forvalter at dette tas med som et punkt under vilkår ved at skisser sendes inn til godkjenning før iverksettelse.

Innleggelse av kommunalt vann og avløp er ikke kartfestet, men på befaring ble det presentert en trase fra enebolig og til påkobling ved Vessøyveien 95. En omtrentlig trase er lagt inn i ssaksgrunnlaget. Arealet er fulldyrket mark som benyttes til plenproduksjon og det må tas hensyn til drenering og andre landbruksrelaterte forhold ved utforming av tiltaket. Ettersom tiltaket graves ned i allerede sterkt påvirkede masser i jordbrukslandskapet, så vil det ikke gi negative effekter på verneverdiene. Påkobling mot enebolig bør legges inne i det som er hage/tomt og mot Vessøyveien 95 utenfor verneområdet dersom mulig. Innleggelse av offentlig vann og avløp bidrar til redusert nitrofikasjon i verneområdet og reduserer forurensning, og tilsvarende søknader har fått tillatelse fra nasjonalparkstyret flere ganger. I nasjonalparken legges dette i overflaten, emn her må det legges frostfritt for å ikke havne i konflikt med jordbruksdrift. Dette anses som lite problematisk ettersom arealene er tungt bearbeidet i jordbruket allerede.

Verneverdiene i dette området er i godt dokumentert på landskapsnivå gjennom verneprosessen og naturdatabaser. Området er befart i felt og tiltakene berører ingen naturtyper eller områder med truede arter. Tiltakene skal først og fremst utføres på opparbeidet tomt og VA på intensivt drevet dyrket mark. Det er en god del fremmede arter forvillet fra hage som bør fjernes som en del av tiltaket. Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold og effekter av omsøkte tiltak, jf. nml. § 8, anses på bakgrunn av dette som godt, og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor ikke vekt i vurderingen.

Den samlede belastningen jf nml § 10 er vurdert som svært begrenset ettersom det er et fåtall eneboliger i landskapsvernområdet. Gradvis nedbygging er en klar trussel mot verneverdiene, men det er samtidig lagt vekt på at eneboliger og landbruksenheter skal kunnet videreutvikles og være bo- og drivverdige. Det er liten fare for presedens ved tiltaket ettersom eksisterende FBA er utnyttet til enebolig og dette er den eneste eiendommen som ikke har garasje/tilsvarende uthus i Søm LVO. Den samlede belastningen er i tråd med forvaltningsplanens retningslinjer. Økosystembelastningen er mulig å avgrense gjennom vilkår, og fjerning av fremmede arter anses som et svært positivt tiltak i et område der dette er en stor utfordring.

§ 12 i nml. vurderes ivaretatt med vilkår i tillatelsen om forsvarlig drift og opprydding.. Eventuelle kostnader ved miljøforringelse, skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11.

Konklusjon

Det er forvalters vurdering at det kan gis en tillatelse til tiltak med tilbygg på enebolig, oppføring av garasje og innlegging av vann og avløp jf verneforskriften § 3 og gjeldende forvaltningsplan. En tillatelse til markterrasse vil overstige gjeldende prinsipper for nedbyggingsgrad og tillates ikke. Tillatelsene bør gis med vilkår.

Arkivsaksnr: 2020/5439-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 06.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	55/20	04.12.2020

Søknad om tiltak på sti og brygge Fevikodden- Grimstad kommune- Raet NP

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir med hjemmel i verneforskriften § 3 tillatelse til Tveitosameiet for etablering av steinsatt sti i vannkant, og riving og gjennoppføring av brygge på eiendom 50/4 i Grimstad kommune.

- Stien skal etableres som tørrmurt stein med ikke synlig forsterkning av armert betong der det er behov. Tiltaket skal gjennomføres med stedegen/stedstypisk avrundet stein.
- Stien kan være inntil 80 cm bred, med en gjennomsnittlig bredde på 60 cm. Det kan monteres støttetau langs bergvegg.
- Bryggen kan rives og gjennoppføres med samme utforming som i dag, fundament i stein og betong på inntil 3 pilarer eller 6 stolper og dekke av tre. Skjørter på inntil 50 cm tillates. Plantegninger av eventuell ny brygge skal fremvises forvalter for godkjenning.
- Alt avfall skal fjernes fra nasjonalparken og leveres på egnet avfallsmottak.
- Frakt og tilkjøring av materialer som foregår fra sjøsiden skal ikke skade sjøbunn eller føre til forurensning.
- Tiltaket med sti skal være igangsatt senest tre år fra denne dispensasjonen ble gitt. Det gis en fem års frist på oppstart med tiltak på brygge.

Tiltaket kan kreve behandling etter annet lovverk.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Solveig Renslo søker på vegne av Tveitosameiet om flere tiltak i og utenfor Raet nasjonalpark. Ettersom søknaden er under behandling av flere instanser så har forvalter avklart en del forhold med søker per telefon. Deler av omsøkte tiltak er utenfor verneområdet.

Tiltakene omfatter eiendommene 50/4 og delvis 50/134 i Grimstad kommune på vestsiden av Breiviga. Grensen til nasjonalparken går i sjø (ved middel vannstand) og det er en godkjent trase for kyststi som krysser eiendommene i samme trase som ett av de omsøkte tiltakene.

Søknaden omfatter (jf innsendt søknad):

- Utbedring av tursti fra indre Breiviga til ytre Breiviga: Utbedring av trapper og etablering av steinlagt sti i vannkant.
- Forsterkning av fundament og utskiftning av dekke på brygge på 50/4
- Mudring rundt brygge på 50/4 ca 15m³ på innsiden av brygge. Deponeres på land.

Tveitosameiet trekker punktet om mudring (jf telefon 12.11.20), men vil søke om riving og gjenoppføring av brygga som et supplement til søknad om forsterkning og vedlikehold. Søknaden endres derfor (jf telefonsamtale) fra vedlikehold/forsterkning til også å inkludere riving og gjenoppføring.

Foto av berg der man ønsker å legge steinsatt sti, vil inngå i kyststi. Foto ved høyvann

Foto av trapp som inngår i kyststien rundt odden. Dette er utenfor verneområdet.

Foto av fundamenter og dekke på brygge, dekket har løsnet og forskjøvet seg. Bryggen er delvis i verneområdet (den delen som er over sjø).

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke*, heretter kalt verneforskriften.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-

Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

§ 3 Vern mot inngrep i landskapet

I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, tilbygg, kaianlegg, brygger, gjerder, (..) vegbygging, (..), utfylling og henleggelse av masse, mudring og dumping, (..) fjerning av rullestein, større stein og blokker (..) bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

Bestemmelsene i første og annet ledd er ikke til hinder for:

- a) vedlikehold av bygninger, brygger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse.
- b) vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsårer, skilt, bruer og lignende, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.
- e) akterfeste av båt ved egen brygge eller egen landfast fortøyningsplass.
- f) å trekke joller på land for midlertidig oppbevaring ved egen fortøyningsplass, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- d) bygging av brygger etter fjerning av eksisterende brygger eller ved samling av eksisterende brygger i fellesanlegg.
- e) riving av eksisterende bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med inntil samme størrelse og for samme bruk.
- g) bygging av nye konstruksjoner og installasjoner, oppsetting av nye skilt og merking av stier, for å legge til rette for friluftsliv i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.

I utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde av 16.12.17, er det gitt retningslinjer for bygger og fortøyningsplass:

Brygger og fortøyningsplass: Brygger utgjør en spesiell utfordring, både landskapsmessig, for natur- og kulturmiljøer og i forhold til allmennhetens muligheter for friluftsliv og ferdsel. Søknader om nye brygger eller utvidelse av eksisterende brygger i nasjonalparken skal derfor vurderes strengt. Tillatelse til bygging av brygge etter unntaksbestemmelsen kan kun vurderes der det allerede er eksisterende brygger som enten fjernes eller samles i fellesbrygge. Andre tilfeller må behandles etter § 4 (verneforskriften har en egen bestemmelse om konstruksjoner og installasjoner for allment friluftsliv, jf. kap. 3.3.1. Bestemmelsen i § 3 pkt. 1.3 d vil derfor gjelde brygger mv. for andre formål, f. eks private fritidsboliger).

og tilrettelegging for friluftsliv:

Valgfrihet og verneverdier

Friluftslivsutøveren skal i størst mulig grad kunne velge hvor han/hun vil ferdes innenfor nasjonalparken. Samtidig skal ikke friluftssaktiviteten være til skade for verneverdiene. Ved behov skal derfor forvaltningsmyndigheten søke å styre ferdselen bort fra spesielt sårbare områder.

Hensynsfull forvaltning

Forvaltningstiltak skal i størst mulig grad utformes slik at brukeren ikke opplever at ferdselen blir unødig regulert. Nødvendig styring av ferdselen skal fortrinnsvis skje gjennom informasjon eller kanalisering gjennom positive tiltak. Strengere håndheving og reaksjoner skal først og fremst benyttes i forbindelse med bevisste overtredelser av reglene i sårbare områder. Merk likevel ferdselsforbudet i sone A.

Tilrettelegging

All tilrettelegging for friluftsliv og ferdsel skal være i tråd med DN-håndbok 27 Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv (2006) og Merkehåndboka (2009). Nasjonalparken forvaltes i to hovedgrupper av øyer/områder med tanke på tilrettelegging: Tilrettelagte og ikke tilrettelagte.

Graden av tilrettelegging vil variere. Ved all tilrettelegging skal det vurderes konkret om tiltaket kan og bør ha universell utforming. Der universell utforming ikke er forenelig med verneformål og/eller verneverdier, skal det tilstrebes så god tilgjengelighet som mulig.

Vedlikehold

Vedlikehold omfatter ikke ombygging og utvidelse, og skal skje på en slik at måte at stier, skilt, bruer og løyper opprettholdes uten å endre karakter. Dette innebærer bruk av materialer, løsninger og teknikker som ikke vesentlig skiller seg fra det som tidligere er benyttet.

Nye konstruksjoner og innretninger for friluftsliv

Bestemmelsen åpner for å søke om tiltak i områder som er offentlig sikret til friluftssformål eller hvor allmenn ferdsel ellers er tillatt. Nye bygninger, brygger og innretninger representerer endringer i skjærgårdslandskapet. Det er derfor viktig at behovet vurderes nøye før de etableres. Ved behandling av søknader skal det legges vekt på at nye bygninger, brygger og innretninger for allment friluftsliv skal etableres på en skånsom måte som ivaretar natur- og kulturmiljøet og ikke ødelegger verneverdier eller på annen måte er i strid med verneformålet. Innenfor denne hovedrammen skal man tilstrebe bygninger, brygger og innretninger med gode visuelle kvaliteter, både i seg selv og i forhold til omgivelsene.

Midlertidige markeringsbøyer for seilspport:

I forbindelse med trening og regatta kan det legges ut bøyer. Bøyene kan legges ut kort tid før seilasen og fjernes umiddelbart etterpå.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften.

Vurdering

Det omsøkte tiltaket omfatter vedlikehold av brygge, etablering av sti og utbedring av deler av eksisterende sti. Per telefon opplyser søker at de også vil søke om riving og gjennoppføring av bryggen.

Bryggen er en fellesbrygge for flere eiendommer og dermed i tråd med forvaltningsplanens retningslinjer om fellesbrygge. Bryggen er i dålig stand og det er forvalters vurdering at vedlikehold av bryggen ikke er søknadspliktig jf verneforskriften § 3 tredje ledd a). Vedlikehold vil her omfatte forskaling og forsterkning av fundament med betong, samt skifte av dekket på bryggen med tilsvarende dekke.

Tveitosameiet ønsker i tillegg å søke om en tillatelse til å rive bryggen og bygge en ny på samme sted ettersom bryggen er vurdert å være i svært dårlig tilstand. Det er forvalters vurdering at dette kan behandles etter verneforskriften § 3 fjerde ledd e).

Brygger er en type inngrep som klart påvirker verneverdiene og er derfor omtalt i både verneforskrift og forvaltningsplan. Bryggen er allerede etablert, og det søkes om en riving og gjenoppføring på samme sted i tråd med verneforskrift. Det er primært småbåter som benytter bryggen, disse trekkes opp på 50/4 mellom bruk (utenfor verneområdet). Eiendommen er et felleseie og fremstår som lite privatisert. Det er betydelig med allmenn ferdsel over eiendommen.

Bryggen er lite dominerende i landskapet, men betongen er et fremmedelement som med fordel kan erstattes av stein eller bygges inn. Skjørter på brygge vil ikke endre nedbygingsgraden og vil ha en mulig positiv estetisk effekt. Skjørter kan dermed vurderes som en del av tiltaket på brygga og vil være i tråd med Miljødirektoratets veileder for naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv M 1326.

Tiltak på brygger kan ha en negativ påvirkning på verneverdiene, spesielt landskap og friluftsliv og skal behandles strengt i henhold til forvaltningsplanen. Spesielt er det samlet belastning gjennom gradvis nedbygging som er vurdert som en stor trussel. Private brygger påvirker også friluftslivsinteresser og dermed er det lagt til rette for fellesbrygger/ samling av brygger i forvaltningsplanen og verneforskrift. Det omsøkte tiltaket med riving og gjenoppføring av ny brygge faller inn under bestemmelsene i verneforskriften og vil ikke bidra til økt samlet belastning jf nml § 10 ettersom ny brygge vil ha tilsvarende areal og omfang som eksisterende brygge. Bryggen er av begrenset størrelse, den er et felleseie og har således liten privatiserende effekt i området.

Tiltaket med utbedring av stien er et privat initiativ som letter adkomst til flere eiendommer på Fevikodden, blant annet Tveitosameiets fritidseiendommer, men trassen inngår i vedtatt kyststi fra Fevik til Hasseltangen. Det er forvalters vurdering at tiltaket kan behandles etter verneforskrift § 3 fjerde ledd g) ettersom tiltaket i stor grad vil bli benyttet av allmennheten. Omsøkte utforming med naturstein og diskre armering med betong vil ivareta landskapshensyn. De deler av tiltaket som er på land (trapp og sti på tørt land) er utenfor verneområdet og vil ikke behandles her. Rekkverk i form av hamptau vil være i grenseområdet mot nasjonalparken. Forvalter vurderer at tiltaket vil ha en effekt i landskapet, men at dette oppveies av fordelene det vil gi for allmenn ferdsel.

Tiltaket vil trolig kanalisere ferdsel slik at slitasje på gammel barskog (der en del av stien går i dag) reduseres (utenfor verneområdet). Tiltaket vil bidra til økt nedbygging av strandsonen og dermed samlet belastning jf § 10 nml, men det er forvalters vurdering at dette oppveies av økt tilrettelegging for friluftsliv, og at tiltaket slik det er omsøkt ikke vil påvirke verneverdiene negativt.

Verneverdiene i dette området er i godt dokumentert på landskapsnivå gjennom verneprosessen og naturdatabaser. Forvalter har også befart området nøye i forbindelse med søknadsbehandling. Det er ingen registrerte naturtyper i sjø i området og ved befaring fremgikk området som en typisk mudrete sandbunn med rullestein i kanten. Innerst i bukta er det kartlagt en tangvoll (verdi B) og skogen ovenfor er registrert som gammel barskog (Verdi B). Ute i sjøen mot Breivigholmen (sør) er det en lokalt viktig ålegrasseng (verdi C). Ingen av naturtypene vurderes å bli påvirket av tiltakene. Det er heller ikke registrert noen rødlistede arter i området, men innerst i bukta i tangvoll-lokaliteten er det gjort funn av *Tuber puberulum* (sopp, DD) og det en livskraftig forekomst av rynkerose. Denne er meldt inn til SNO. Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold og effekter av omsøkte tiltak, jf. nml. § 8, anses på bakgrunn av dette som godt, og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor ikke vekt i vurderingen.

Økosystemtilnærming (nml. § 10) er vurdert til å være av begrenset omfang da tiltaket ikke innebærer forstyrrelse av sjøbunn eller berggrunn av større omfang. Samlet belastning er omtalt for de spesifikke tiltakene.

§ 12 i nml. vurderes ivaretatt med vilkår i tillatelsen om forsvarlig drift og opprydding. Metodene som er beskrevet i søknaden er hensiktsmessige og vitner om at verneverdiene er vurdert og søkt ivaretatt av tiltakshaver. Eventuelle kostnader ved miljøforringelse, skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11.

Konklusjon

Det er forvalters vurdering at det bør gis tillatelse til utbedring og etablering av steinsatt tursti i vannkant. Det er forvalters vurdering at det kan gis tillatelse til riving og gjenoppføring av brygge med samme areal og bruksområde. Tiltakenes utforming bør fastsettes med vilkår.

Forvalter anbefaler nasjonalparkstyret gir tillatelse etter verneforskriften § 3 til de deler av tiltaket som er i verneområdet, spesifikt etablering av steinsatt sti i vannkant og riving og gjenoppføring av ny brygge. Det bør settes vilkår som varetar miljøhensyn og krav til utforming, dette er i stor grad ivaretatt i søknaden.

ST 56/20 Eventuelt

ST 57/20 Tidsbruk - Møtehonorar